ФЕМЕА БЪНЪ

Дін

ПОВЕСТІРІЛЕ МОРАЛЕ

Але луї

МАРМОНТЕЛ

Традусъ

де

І. ЕЛІАД

БЪРЕЩІ

Ын Тіпрграфіа луї Еліад

1832.

www.dacoromanica.ro

ФЕМЕЕА

КѢМ СѦНТ ПРЪ ПѢЦІНЪ

Бѣкѫръте, Доамна мѣ, де тоате плъчерілє касеї Дѫмітале; десфътѣзъте, фъ'цї мулцѫмірілє; дар ѧнтребілє касеї ѫ тє аместека ла німік. Асфел тот д'аѣна, ѧн време де опт анї ворбѣ мѦндрѫл Мелідор соцієї сале, повацъ, каре кѫ лесніре пътѣ чінє ва съ о ѫрмезе, ші тѦнъра ші свѫрдалніка Амеліа а ѫрмат'о фоарте бінє: ѧнсъ жѫдеката ѧнчепѫ а вені дінпрєѫнъ кѫ вѫрста, ші фелѫл де бецїє ѧнтрѫ каре ea се-афла пѦнъ ачі ѧнчепѫ съ се-рѫсіпѣскъ.

Мелідор авѫсесе нєнорочірѣ съ фіє нъскѫт ѧнтрѫ богъцїє. Крескѫт ѧнтрє тѦнъра нобелімє а Рі-ѫтулуї; де о дать кѫ інтрарѣ луї ѧн лѫме ѧнсър-

www.dacoromanica.ro

чînат кꙋ о сажъбъ ѧнсемнътоарε, стъпжн сîнтꙋр прεстε аверѣ са фъръ εпітропіε, тоатε ачεстѣ контрівꙋірь ка ѧнчεпꙋтꙋл вжрстεї жꙋдεкъцїї съ фіε пεнтрꙋ джнсꙋл ѧнчεпꙋтꙋл вжрстεї нεбꙋніїлор. Патіма ажї чѣ маї Домнітоарε ера дε а воі съ тръіаскъ ка ка ꙋн ом дε калітатε (ѧнсемнат). Ел сε вжра ѧн адꙋнъріле чεлор марї, бъга сѣмъ съ ѧмвецε кіпꙋл кꙋ карε εї сε-поартъ; ші фіінд къ граџіїле чεлε новіле ші сімплε а лε ꙋнꙋї десъвжршіт бърбат дε кꙋртε нꙋ сжнт аша дε лεснε съ лε імітεзε чînε ва, дε ачεѣ коконашꙋл нострꙋ семъна о копіε дε домнішор фоартε врεднікъ дε ржс.

Пεнтрꙋ джнсꙋл ѧї ера фоартε кꙋ рꙋшînε съ нꙋ поатъ зîчε ші ел: мошіїлε мεлε, клъкашімεї; пεнтрꙋ карε чѣ маї марε партε дîн капіталꙋл съꙋ о ѧнтрεбꙋінцъ а кꙋмпъра мошії, ал кърор вεніт ера кꙋ адεвърат пꙋцîн, дрεптꙋрілε лор ѧнсъ нꙋ ера пꙋцîн ажкрꙋ.

Ел ажзісε къ домнї чεї марї аꙋ ші кжтε ꙋн вътаф дε кꙋртε карε εстε товарош кꙋ джнші ші кжщігꙋл ѧ мжнжнкъ ел, къ домнї чεї марї аꙋ даторнічь кърор нꙋ лε плътеск, ші аморезε пꙋцîн крεдінчоасε. Пε ажнігъ ачεстѣ ел сокотѣ ка ꙋн ажкрꙋ чε ѧл німічѣзъ ші ѧл кобоарь дîн мърімѣ са, дε а 'шї къꙋта сîнтꙋр сокотεліле; дε а 'шї плъті даторііле, ші дε а фі делікат ші чînстіт ѧнтрꙋ драгостѣ са.

www.dacoromanica.ro

Чел маї маре дін копіїсъї авіа ѧмплінісе шапте ані, ші ел авъ о маре ѧнгріжіре ка съї алѣгъ ун дескъл прѣ прікопсіт, а кърїї чѣ маї дін тжї врѣднічіе ера, къ ціна съ факъ компліментърї кѫ маре делікатецъ.

Ачест дъкълаш ера ом ал унїї дін ачеа че трѣа пе лжнгъ Мелідор лінгушжндъ'л а нуме Дурансон, персоанъ фоарте образнікъ ші тжрѫтоаре, ун фел де огар че латръ пе тоцї трекъторі, ші ну 'шї фжцже коада де кжт нумаї ла стъпжнул съў. Рола луї ера де ун місантроп плін де трѫфіе ші посак; богат ші сгжрчіт, кам ѧї венѣ маї бінє съ 'шї аївъ о касъ бунъ каре съ пу фіе а са ші ѧнтрѫнса съ афле тоате мулцумірілє кѫ келтуіала алтуіа. Тъкът бъътор де сѣмъ де тоате кжте се-ѧнтжмпла, се-лърцѣ куфундат ка ун гжнсак ѧн кжте ун жъц, ші де а кодо ѧл аузѣ чінє ва кѫ ніцє ворбе лєнєпіе ші апъсате а хотърѫ де тоате лукрурілє кжте се-фак ші ка ун ом ал касі кредінчос се-жудече пе тоцї. Ваї де вре ун ом детрѣбъ карелє ну се-темѣ де дзнеул; нумаї де кжт ел ѧл сфжшіа кѫ окърї фъръ економіє нумаї къчї с'а ѧнтжмплат съ нуї плакъ пуцін пуртарѣ луї.

Мелідор зічѣ мъ урсузеніа луї Дурансон есте філософіє, ші ціа фоарте бінє къ тот омул ѧмвъцат арє пе кжте ун вітъз де 'а салвеціє, карелє зічѣ къ есте

www.dacoromanica.ro

ѣл вігѣзѹл ачѣла ; тѣмжѣ ѹнѹї ом дѣ ачѣст фѣл дѣ ха-рактер ера пентрѹ джнсѹл ѹн міроѕ фоарте нѣпрѣ-цѹіт. Нѣкібзѹітѹл лінгѹшітор, нѹ сѣ-темѣ нічї дѣ кѹм дѣ а'л афла лѹмѣ ка чѣ фѣл дѣ добіток ѣстѣ : дака кжтѣ о дать ворбѣ дѣ бінѣ пѣ Мѣлодор ѧн пѹблік, трѣбѹіа съ факъ шї кѹ окѹл, саѹ съ зжмбѣскъ ; лаѹдѣлѣ нѹ лѣ пъстра дѣ кжт нѹмѹї кжнд сѣ-афла а мжндої, шї атѹнчї ѧл сътѹра дѣ джнсѣлѣ. Мілідор нѹ пѹтѣ атжт съ крѣзъ къ ѣл ар авѣ ѹн асфѣл дѣ марѣ шї дѣосебіт талѣнт, дар тот зічѣ ѧнтрѹ сіне къ трѣбѹѣ съ фіѣ ѣл чѣва, пентрѹ къ пріѣтѣнѹл Дѹ-рансон ера ѹн лінгѹшітор фоартѣ німічіт.

Нѹ ера дестѹл съ плакъ нѹмаї бърбатѹлѹї, Дѹ-рансон авѣ мѹлцѹмірѣ съ крѣзъ къ ва амъцїі асѣ-мѣнѣ шї пѣ тжнъра фѣмѣѣ. Аша ѧнчепѹ а лї зічѣ къ нѹмаї ѣа сінгѹръ ѣстѣ чѣ ѣстѣ, iар чѣлѣ лалтѣ дѣ вжрста шї старѣ ѣї нѹ сжнт німік ; ѣа ѧнсъ фоар-тѣ пѹцін фѹ атінсъ шї дѣ сатірілѣ шї дѣ лаѹдѣлѣ лѹї. Пѣ ѹрмъ ѧнчѣркѹ ѣл ка съ о факъ съ'л аїбъ дѣ фрі-къ шї кѹ кіпѹрї віклѣнѣ шї мѹшкѣтоарѣ о фъкѹ съ ѧнцѣлѣгъ, къ ѧн дать чѣ ѣл ва ѧнчепѣ а фі ръѹ, ѣа о съ пѹгѹбѣскъ фоартѣ мѹлт ; дар шї ачѣста нѹ ісбѹті нічї дѣ кѹм : къчї ѣа лї ръспѹнсѣ, поатѣ съ ам мѹлтѣ грѣшълї ка ѹн ом, шї даѹ слобозеніѣ кѹї ва съ лѣ атінгъ, ѧнсъ кам пѣ дѣпартѣ, кѹ воѣ Дѹмітаѕ ; Пѣ мінѣ ѹн чѣнсор (чертѣтътор) образ-

www.dacoromanica.ro

нік мъ ѧнтрепошазъ тот атѫт кѫт ші ѵнѵл че мъ лаѵдъ тѫрѫндусе.

Ла тонѵл чел статорнік че лѵ'ea, Дѵрансон вѣзѵ кѣ, ка съ о ѧндѵплече требѵе ѵн міжлок маї ѧндемнатек ші маї де окол, Съ мъ сілеск, зісе ел, а о фаче съ аїбъ требѵінцъ де мінe; съ ѧнчеп маї ѧнтѫї аї спѵне лѵкрѵрї дін партѣ бърбатѵлѵї карe съ о ѧнтрістезе, ка пе ѵрмъ съ аїбъ требѵінцъ де мѫнгѫере; ші кѫнд дешъртъчінѣ рънїть 'мї о ва да ѧн мѫїнї фъръ апърарe, атѵнчї еѵ съ мъ фолосеск дін прілежѵл некаѵзатѵї еї. Ачела кърѵа о фемее і се-дестѣїнѵеще пъсѵріле салe, фомртe дес естe ші ѵн ферічіт бірѵітор.

'Мї е мілъ де Дѵмнѣѵа, зісе ел, Доамна мѣ, нѵ почїѫ съ'ц аскѵнз ачеѣ че мъ мѫхнеще пѫнъ ѧн еѵфлет, ші дела о врeме ѧн коачї Мілідор нѵ'мї плаче кѵм ѵмблъ; прѣ мѵлте небѵнїї фаче, ші де ва маї ѵрма тот аша, ѧцї спѵѫ кѵрат, еѵ нѵ почѫ съї маї фіѫ прієтен.

Дін ѵшѵрінцъ саѵ дін прefачерe кътре ѵн ом пе карe ea нїчї де кѵм нѵ'л чінстѣ, Амелїа аѵзі ачѣстъ вестe фъръ нѵ а се-аръта къ о сѵпъръ. Ел дѵпъ атѣста ѧшї пѵсе тоатe сілінцелe съ'шї аратe кѫт естe рѫвна лѵї де маре; ѧнчепѵ а дефъїма капріцѵрілe ші фірілe челe почітe але бърбацілор челор дін зіоа де астъзї, де карe де атѫтѣ орї зічѣ

www.dacoromanica.ro

къ а ѧмфрѹнтат пе Мелідор, ші адѹкѫнд ѧнаінтѣ фрѹмусеццле ші дарѹрілє Амелієї, дефъїма дешартєлє ші нечінстітєлє десфътърї ку каре петрєчѣ бърватѹлєї, ші се-ѧнсѹфлеці атѫта де мѹлт-ѧн кѫт ѵїїтъ къ се-префаче ші се-дєте сінгур де фацъ. Еа ѧнчепѹ съ рѫзъ ку деспрецѹїре ла ѹрѫта ѧндемѫнаре а нероадѹлѹї нострѹ, ші ѧї зісе: ѧтъ, Дѹмнѣта ецїї пріетєн ал касі, ѧр нѹ ачеї німічіцї ліпгушіторї карі ѧл лаѹдъ ші ѧї гъсеск де бѹне орї кѫте фаче ел. Еѹ сѫнт фоарте ѧнкредінцат къ Дѹмнѣта тоате ачестѣ кѫте мі ле зічї і лѫаї спѹс ші ѧн фацъ.

— Дар Доамна мѣ ші ѧнкъ ші маї мѹате пентрѹ къ і се-кадє. — Аша дар врєї съ аїбї Д. Т. ѧндръснѣла ші бѹнътатѣ ка съ'л мѹстрі ші де фацъ ку мінє де тоате ачестѣ кѫте фаче? — Де фацъ ку Дѹмнѣта, Доамнъ! Ах! пъзеще-те съ нѹ се-ѧнтѫмпле ѹна ка ачѣста, къ пе ѹрмъ ѧл фачї съ те ѹраскъ. Ел естє мѫндрѹ, ші се-ва сокоті фоарте деспрецѹїт възѫндусе рушінат ѧнаінтѣ Д. Т.; пе ѹрмъ ва ведѣ ѧн мінє ѹн пріетєн вікленѹ, ші чінє цїе поате, ѧн че фел де кіп ва тѫмъчі ел ѧнцелецерѣ ноастрѹ? — Че 'ц пасъ, еѹ воїѫ съ'л факѹ съ нѹ тъгъдѹаскъ, адѹкѫндѹї де фацъ ѹн мартѹр ка Д. Т. каре съ'л факъ а нѹ маї ръспѹнде німік. — Нѹ, Доамнъ, нѹ пентрѹ Дѹмнезеѹ, къ вєї фі пердѹдъ. О фемєе кѫцїгъ ші домнеще нѹмаї кѫнд се

www.dacoromanica.ro

прєфаче: єкономіа фііlор, блжндецѣ ші фрумсецѣ, сжнт тоате армеле Думнѣвоастрѣ ымпротіва воастрѣ. Плжнцерѣ, ші мѫстрѣріле, маі мулт нє нѣспрєск, ші апоі дін тоате міжлоачеле спре ындрептарѣ бърбатулуї чіл маі рѫў єсте кжнд вєї воі съ'л адучї ын старе ын кжт съ нѫ щіє чє съ'щї рѫспѫнзъ. Амеліа нѫ врѣ съ щіе де нічї ѫна де ачестѣ; ші ый рѫспѫнсє: єў щіў фоартє бінє къ ачестѣ аша сжнт, дар трєбує о датъ съ віў ын оарє карє деслушіре кѫ бърбатул меў; єў нѫ воїў прін фріка мѣ съ мъ фак кѫртезанъ бърбатулуї меў. ын задар се сілі ел съ о амъцѣскъ; кънї фу дус плжнъ ачі ын кжт съ'шї чѣръ ертъчіунє, ші съ о роаце ка съ нѫ'л педепсѣскъ пентрѫ о рѫвнь а луї поате фърѫ сокотінцъ. Аї възут дар, ый зісе Амеліа, къ нічї ачест фел де ындрѫзнѣцъ прєфачерє де прієтєшуг нѫ а путут съ мъ сперіе? Єў нѫ ам нічї де кѫм ачѣ мінтє съ мъ пуїў кѫ Думнѣта, кънї ещї де тот фърѫ сокотінцъ; дар тот д'аѫна съ'щї адучї амінтє, Дурансоанє, ка нічї о датъ съ нѫ ворбещї де прієтєні тъї ачѣ чє нѫ ындрѫзнещї съ лє зічї ын фацъ. ын кжт пентрѫ мінє орї чє фел де вінъ ва фі авжнд бърбатул меў, ыщї спуїў къ нѫ ещї слобод нічї о датъ съ'мї ворбещї де жнсул.

Дурансон, плін де нєказ пентрѫ кѣ фу аша де рѫў прііміт, съ журѣ съ'шї рѫсфунє щі съ стінгъ пє

www.dacoromanica.ro

Амедіа ; дар се-кіевъ маї ынтжїѣ къ требуе съ о адъ-
ѣь ынтрѫ съръчіѣ прін дърънъварѣ бърватулуї еї .

Німінѣ ын Паріс ну арѣ атжцѣ прієтенї ка оамѣ-
нї чеї келтуіторї ші десфътъторї . Прієтенї луї
Мелідор кжнд ера ла чінъ ку джнсуа ла ынкърка
де лаудѣ ын фацъ, ші ера аша де чінстіцї ын кжт да-
ка ел се-скула дела масъ, ынчепѣ а ржде де джнсуа .
Даторнічі луї ынсъ карѣ дін зі ын зі крецѣ авѣ о фі-
рѣ чіудатъ , къ ну ера аша де компѣзанцї (кум ам
зіче політікошї), дар Дурансон пе мулцї кум се-а-
ръта пе поартъ лѣ ші да пасапорт , ші зічѣ къ цї
ел міжлоаче кум съ'л аібъ де фрікъ ачест фел де
образнічі . Ку тоатѣ ачестѣ ну се-ынтжмпла ка тоцї
съ се-сфіаскъ тот ун фел , ші прін урмаре требуіа
кжте одасъ , касъ ымпаче пе чеї маї ындръснецї ,
ші гжлчівіторї , съ алерце а къута банї ку добжндъ
ка съ лѣ плътѣскъ. Дурансон ера прієтен бун , ші
алерга съ ымпрумуте пе Мілідор , ынсъ ку нуме
стреін , ку аманет бун , ші добжндъ грѣ.

Ку кжт требіле луї Мелідор мерцѣ маї ръў , ку
атжта ел се-супъра съ маї ахзъ де джнселе . Фъ
ле цїї , зічѣ ел , вътафул де курте , къ еў іскъ-
леск, нумаї ласъ мъ ын пачє. Ын сфжрпіт, ынтр'о
зі вътавул вені съў спуе къ ел нумаї ціе чє съ факъ,
тоцї ла ынтінд де тоатѣ пърцілѣ , ші къ ѣсте ын прі-

www.dacoromanica.ro

междіе съї ꙗ оамені ші ꙗꙋкрꙋіле ꙗї. Мелідор сефъкꙋ къ аре трѣбъ маре ші ꙗї зісе къ есте ꙋн образнік де'л сꙋпъръ. Еꙋ ємнт орї че вєї врѣ, ꙗї ръспꙋнсе ліміщітꙋл вътаф, дар Дꙋмнѣта ещї датор, требꙋе съ плътещї, къчї ал мінтрелѣ оамені нꙋ те лась съ маї мішчї.

Мелідор зісе съ кемє пє кредінчосꙋл Дꙋрансон, ші ꙗл ꙗнтребъ дака маї аре врє ꙋн міжлок де ꙋндева. — Ел ꙗї ръспꙋнсе къ аре ꙋн міжлок фоарте сігꙋр: есте дестꙋл Доамна кꙋ зестрѣ Дꙋмнѣеї, съ стѣ бꙋнъ пентрꙋ Дꙋмнѣта. — Бінє зічї, дар ва воі ea оарє? — Нєгрешіт, ші поате ea съ стѣ ꙗмпротівъ кꙗнд ла міжлок есте чінстѣ Д. Т? Кꙋ тоате ачестѣ нꙋ о нъспрі; ꙗ о кꙋ бінєлє, ші фъо съ нꙋ прічѣпъ къ ачѣстъ кезъшꙋіре есте пентрꙋ даторіє ка съ нꙋ сестꙗнжꙗнѣскъ де а'цї ꙗмілінї черерѣ. Мелідор ꙗмбръцішъ пє прієтенꙋл сꙋї ші пе ꙋрмъ ꙗнтрꙋ ла невастa са.

Амелія ꙗндєлетнічітъ кꙋ тотꙋл ꙗнтрꙋ пєтречерілє сале, нꙋ ціа німік дін чєлє че се-ꙋрмѣзъ; дар дін норочіре черꙋл о ꙗнзестрасе кꙋ ꙋн дꙋх фоарте ꙗнцелегътор ші кꙋ ꙋн сꙋфлєт статорнік. Еꙋ венїй, Доамнамѣ, ꙗї зісе бърбатꙋл сꙋї, съ'цї въз калѣска чѣ нꙋоъ; цїї къ о съ се-факъ мінꙋнатъ! Каї Дꙋміталє чеї нꙋої аꙋ сосіт. Ах! нꙋ цїї че фрꙋмошї те

www.dacoromanica.ro

легарї! Сънт ынкъ не имвъцаць, дар ї имваць киар унсушї контеле де Піз; ка ел нїмінє ун Парїс ну мынъ каі.

Ку тоате къ Амеліа ера овічнуїтъ ку галантеріїле бърбатулуї съу; ачєста унсъ ї фъку о унтіпъріре маї віе ші о мулцумі маї мулт. Дар прє мулте келтуелї фачї ку мінє ї зісе еа. Еї Доамнъ, ші каре унтребуінцаре маї вреднікъ почї съ фак еу дін аверє мє, де кът а о хотърж пентру ачєє че те мулцумеще пе Думнета? Орї че вей пофті, поцї съ черї съ аібї фъръ гріжъ, еу нїмік ну ам каре съ ну фіе Думітале, шї ымї плаче съ крез къ ші Думнєта тот ачестє те гындещї. Апропо! вінє къ 'мї адусеї амінте, зісе ел унтрекуте: ам съ фак оаре каре спекулацїї ші токмелї, ші цїї, ка съ се-факъ лукру дупъ орындуялъ, ам требуінцъ ші де іскълітура Думітале. Дар маї есте време, ом ворбі пентру ачєста ші дїсєръ, акум воїу съ те унтреб че фацъ вей съ аібъ кълєшка, кїї зугравул ну ащепть де кът густул Думітале. Съ ведем, зісе еа; съ мъ маї сокотеск, ші ындать кум се-дусе бърбатул съу унчепу а кълъ пе гындурї.

Амеліа ера о моштенітоаре богатъ, ші лецїле ї асігура аверє са. Еа бънуінд унтревъзу ка че фел де урмърї вор съ аібъ токмелїле ші спекулацїїле де каре аузі; ші сєра ун лок де а се-дуче ла театру,

www.dacoromanica.ro

трекѹ ла Нотарїѹл съѹ. Дар каре фѹ мірарѣ еї кѫнд аѹзі къ бърбатѹл съѹ се-афлъ куфѹндат ѫн даторїї, ші къ тоатъ старѣ лѹї есте пїердутъ! Аша времѣ кѫт цінѹ театрѹ еа о петреку сфътѹїндусе ші прегътїндусе че фел съ ѹрмезе.

Ѫнторкѫндусе а касъ, еа ѫшї аскунее дѹреръ са дін окі челор че венісерѣ ла чінъ. Дар кѫнд бърбатѹл съѹ, дупъ че аѹ ръмас сінгѹрї, ѫї пропусе ка съ се-кезъшѹаскъ пентрѹ дѫнсѹл, еѹ нѹ тѣгъдуеск нічї ѹн фел де ажѹтор, зісе еа, нѹ те пъръсеск, фіінд къ аї біне воіт а те ѫнкредінца міе; ѫнсъ чер о дестѣїнѹїре ѫнтрѣгъ, ші о де плінъ пѹтере, съ мъ лашї пе мінe а пѹне ѫн орѫндѹіалъ ші а кѫрмѹї каса мѣ.

Мелідор се-възѹ ѹмілїт кѫнд се-гѫндї съ'шї аїбъ епітроп пе невастa са, ші ѫї зісе къ рѣѹ а ѫнцелес еа; ачѣстъ требѹїнцъ а лѹї нѹ есте лѹкрѹ съ се-факъ атѫта прічінъ, ші къ ар фі о трѣбъ прѣ сѹпърътоаре пентрѹ дѫнса, съ се-аместічe ѫн асфел де амърънтърї. — Нѹ, Домнѹле, ѫї ръспѹнсе еа, дін протівъ, еѹ въз къ прѣ мѹлт 'мї ам пъръсіт даторіїле, ѫмї кѹноск грешала; дар мъ фъгъдуеск къ нѹ воїѹ маї авѣ съ'мї ѫмпѹт пентрѹ дѫнса. Аша ел възѹ къ нѹ маї поате съ і се-ѫмпротівѣскъ, маї вѫртос кѫнд ціа къ адоа зі о съ'л нъпъдѣскъ даторнічі, карі кѹм се-фъкѹ зіо ѫл ащепта тоцї афарѣ.

www.dacoromanica.ro

Ел кѣмѫндъ лє зісє: Домнілор, вєнірѣ Дъмнєвоастръ нъмаї мї дъ пас; дє азї ѧнаінтє авецї а фачє къ Доамна, шї вєдецї съ въ ѧмвоіцї къ Дъмнѣї. Домнілор, лє зісє Амєліа къ ън тон ѧнделепт дар фоартє статорнік, кътоатє къ аверѣ мѣ єстє а копіілор мєї, ѧнсъ сімц къ єстє прѣ къ дрептъл а ажъта къ дѫнса пє татъл лор: Кътоатє ачєстѣ воєск съ фіѣ сігъръ дє чєѣ чє пъштєск. Оамєні чєї чінстіцї мъ вор афла фоартє рєгъдатъ; ѧнсъ кътрє чєї вікленї нічї дє кум нъ воѣ ръспъндє пєнтръ нєбъніілє ънъї кєлтъітор. Дъмнѣвоастръ мѫїнє ѧмї вецї адъчє копіє дін сокотєліле чє авецї, нъ чєр дє кѫт пъцінъ врємє ка съ лє чєрчєтєз, шї дъпъ ачѣста нічї ън мінът нъ въ воѣ фачє съ маї ащептацї.

Ѧндатъ чє Амєліа съ възъ ѧн кѫрма касєї салє, нъ фъ маїмъат ачѣ фємєє. Ѧшї арънкъ окі ѧнтръ віаца са чѣ трєкътъ шї нъ възъ дє кѫт о кліпъ дє дєшартє ѧндєлєтнічірї. Ачєстѣ сѫнт даторіілє ънєї мъмє? Зісє єа. Чє! кътрецъл чінстєї шї ал одіхнї салє, трєбъє съ пъштєскъ чїнє ва чінєлє чєлє фръмоасє, єкіпажєлє чєлє богатє, шї стрълъчїтєлє зъдърнічії?

Домнълє, зісє єа бърбатълъї съѫ, мѫїнє єстє съ'мї сє-ддъкъ тоатъ старѣ даторіілор Д. Т. шї акъм трєбъє съ щіѫ шї вєнітъріле Д. Т. порънчецїє съ віє въѳафъл. Въѳафъл вінє шї ѧшї дъ сокотѣла. Німік

www.dacoromanica.ro

ѧn лѫмє nѫ єра маї лімпедє ші маї деслѫшіт де кѫт а-чѣстъ сокотѣлъ, пентрѫ къ съ лъсъм къ nѫ єра ні-чї помєнірє де врє ѫn капітал, апої вътафѫл маї ско-тѣ ші дагор пє стъпжнѫл съў арътжнд къ а келтѫіт дєла сінє ѧndоіт де кѫт сє-сѫіа амanєтѫрілє чє і с'аў фост дат. Въз зісє Амєліа, къ Дѫмнѣлуї вътафѫл ѧшї фачє сокотѣла чє ва маї бінє де кѫт ної, акум nѫ nє маї рѣмжнє де кѫт съї плътім, мулцѫміндуї кѣчї nуї сжнтєм дагорї маї мѫлт. — Съї плътім! зі-сє Мєліdор ѧnчєт, ші де ѫndє? — Дєла мінє. Чєл дін тжў пас кътрє єкономіє єстє а гонї чінє ва вътафѫл.

Дѫпъ ачѣста nѫmаї де кѫт сє-пѫсє реформа ѧn гонірѣ слѫцілор ші ѧn ѧmпѫцінарѣ келтѫєлілор; ші ла ачѣста джнд сінгѫр пілда, кѫраж Домнѫлє, зі-чѣ бърватѫлуї съў, трєбѫє де о дать съ кѫрмъм тоа-тє; ноі кў ачѣста nѫ жъртфім німік де кѫт дешър-тъчюnѣ ноастръ. — Дар бѫna кѫвііnцъ, Доамnъ? — Бѫna кѫвііnцъ, Домnѫлє стъ ѧn а nѫ келтѫі аверѣ алтѫіа ші а сє-бѫкѫра чінє ва дє а са фър мѫстра-рє де кѫцєт. — Бінє, Доамnъ; дар гоніндѫ'цї слѫ-цілє, трєбѫє съ лє плътєцї ші пє ѫрмъ рѣмжнєм кѫ тотѫл фър міжлоачє де траў. — Фіі лініщіт пріє-тєnѫл меў: єў ам скѫлє, діамантѫрї, ші жъртфінд а-чєстє подоабє, єў ѧmї фак алта карє плътєщє маї мѫлт де кѫт джnсєлє.

www.dacoromanica.ro

Адоа зі, даторнічі він, ші Амеліа лї прііметце. Ачеіа дела каре Мелідор кумпърасе мобіле ші алте лукрърї де прісос, прііміръ съ ле ia лнапої ку оаре каре деспъгубіре чінстіть. Алці мълцуміцї ку ковършіре де прііміръ ші де буна воіндъ а Амеліеї, съ лмвоіръ тоцї лнтр'ун глас ка сінгур ea съ хотъраскъ чеї че требуе съ ле дї; ea лї лмпъкъ пе тоцї, ші тоцї се-дусеръ мълцумінду.

Унул сінгур ку ун аер зъпъчіт зічї къ ну поате ла німік съ се маї скобоаре. Ел ера асігурат ку амanетурї греле, ші лн ліста лмпрумутърілор ел лнсемнасе о добжндъ грозавъ. Амеліа лї зіче съ рь мже, ка доарь ла ндуплека, де ва фі ку путінцъ, Еї, Доамна мї лї зісе ел стрімторат де мустръріле еї, еї н'ам венit аічї пентру міне; D. Дурancon м'a бъгат лн данцуа ачеста ші м'a фъкут съ жок ачїсть уржчоасъ ролъ. — Дурancon, зічї! чіне, ел сует нумеле Думітале?.... Дар, ел лнсушї. — Аша дар лукрърілe ноастре сжнт лн мжінеле луї? — Негрешіт, дін преунъ ші ку ун лнскріс ал меї лн каре арът къ ну'мї есте датор німік. — Ші почї съ ам еї ун асеменї лнскріс ка ачела че аре ел дела Д. Т? — Де че ну, ші нумаї де кжт, дака воещї, пентру къ нумеле де аманетар мъ апасъ прї греї. Амеліа луї ачест лнскріс, каре ера о армъ пентру джнса; дар ну ера лнкъ времї де а спуне

www.dacoromanica.ro

аў Мелідор ші де а ънтържта пе Дурансон; аша се сокоті къ требуе съ се префакъ ънкъ.

Нотаріул съў, каре вені ка съ о вазъ, афлъ къ ън доъ зечі ші патру де чёсурі ea ъші скутісе о парте фоарте бунъ дін венітул съў, ші десфъкусе о мулціме де даторіі. Фоарте бінe аї апукат трёба, ді зісе ел; економіа есте чё маї сігуръ ші чё маї лесне дін тоате міжлоачеле де ажутор; кечі ънтр'ун мінут се ънбогъцеще чінева ку авері че ера съ о ржсіпёскъ.

Ън времё ворбіреі че авуръ еї, Мелідро пе гжндурі ера плін де мжхніре възжнду'ші каса голіть. Еї! Домнуле, ді зіче фемеа са, ну те ънтріста: еў ну депъртез дін касъ, де кът нумаї ніще лукрурі де прісос ші де ржс. Ел ънсъ ну ведё ънаінтеї де кът алтмё, ші умілірё скъпътъчуneї, ші се-трасе копріnс де мжхніре, лъсжнд пе Амеліа ку нотаріул.

О тжнъръ фемее аре ун фолос фоарте маре ші мінунат ън требіле сале. Фъръ съ ънсуфле ачеё че ащёптъ чінева прін нъдеждё ші ржвна де а плъчё, ea інтересёзъ ші ындаторёзъ де а фі лесне чінева ла черерё че і се фаче, каре есте о дестоїнічіе че бърбаці ну о аў унул кътре алтул. Натура а пъс ънтре бърбаці ші фемеї о ънделецере таїнікъ; кечі тоате се ъмлесnеск, тоате се ъмвоеск ші унде ън унеле ънтжмплърі бърбаці ънтре джнші се-поартъ ші трактёзъ ка ніще връжмашї, ку о фемее чінe ва

www.dacoromanica.ro

съвършаце прієтенеце! Амелієй маї де мулте орї ї с'а ынтымплат ачѣста, прекум ші акум: Нотаріул съў ка съї служаскъ ушї пусе о сілінцъ ші о рѫвнъ, че пентру бърбатул ей ну ар фі путут съ айбъ нічї де кум.

Доамна мѣ,' ї зісе ел, фъкѫнд балануа авутурілор луї Мелідор ку а даторіілор сале, еў въз къ ел аре ку че съ десфакъ даторііле, ынсъ кѫнд лукрурілє се вѫнд ку грабъ, маї тот д'ауна се-даў пе ун прец прѣ де німік. Дака аверѣ са ну ва фі акум супусъ де а се-вінде, поате ку време съ прінзъ чінева пе дѫнса пестє доў сутє мії леї; ші дака Думнѣта вей воі съ те кезъшуеці пентру дѫнсул, есте лукру прѣ ку путінцъ а фаче пе даторнічї, асігурѫндуї, ка тоатъ ачѣстъ сумъ де даторії марї ші дърънъпътоаре съ о адукъ сінгурї ынтр'ун нумър де артіколе фоарте сімпле ші ну атѫт де грєле, лъсѫнд фіеце каре кѫте ун че дін ачеѣ че аре съ ія. Дар домнулє, зісе Амелія, фъ кум щіі къ еў пріімеск; мъ кезъшуеск пентру бърбатул меў; ынсъ ел съ ну щіе ачѣста. Нотаріул о аскултъ, ші ымпутернічі пе Амелія а контракта ын нумеле бърбатулуї съў.

Мелідор се-дестъйнуісе асупра тутулор артікулілор соціеї сале; унул нумаї ну ындръснѣ а іл фаче куноскут. Ноаптѣ, Амелія, аузіндул цемѫнд

www.dacoromanica.ro

се-сілѣ ку дулчѣцъ ші ку драгосте а ла мѫнгѫя: ѣл ѫнсъ ѫї зісе, ту ѫнкъ ну ле щіі тоате, ші ачесте воръе фъръ ърмате де о адѫнкъ тъчере. Амеліа ла сілѣ ѫн задар ка съї спуе че аре, къчї лъї і се-аступа гласул де рушіне. Че ѫї зісе ea! драгул меў, аї асфел де дърерї че ну ѫндръснещї съ мі ле ѫнкредінцезї! ші аї думнѣта алт прієтен маї тѫнър, маї сігур, маї кредінчос, маї ертътор де кът міне? Ку кът аї маї мулте дрептърї ка съ те чінстеск, ѫї ръспунсе Мелідор, ку атѫта еў требуе а мъ руші ла дестъїнъірѣ че маї мї ръмѫне а ѫї фаче- Аї азіт лумѣ ворбінд де куртезана Елеонора.... Ах! че съ 'ї маї спуў, ea аре білетърї але мелe пентру чінчї зечї де мії де леї. Амеліа ачест мінут ла възу ку чѣ маї маре букуріе ка ун прілеж де а кѫпіга ѫаръ ініма бърбатулуї съў. Ну есте времѣ, зісе ea де а'ї ѫмпута пентру о небуніе де каре аї рушіне, ші ла каре поате къ тѣ а ѫмпінс ші сбурдълнічіа ші небъгарѣ мѣ де сѣмъ. Съ не ѫндрептъм ші съ уїтъм грешалеле ноастре. Ачѣстъ грешалъ ну есте фъръ лѣк. Мелідор ну путѣ съ ѫнцелѣгъ кум о фемее каре пѫнъ ачі фу атѫт де ушуре ші сбурдълнікъ, де одатъ съ добѫндѣскъ атѫта жудекатъ. Амеліа асеменѣ дін партеї фу фоарте ѫн міраре кум ун ом аша де дъшърт, ші атѫт де трufаш, ѫнтр'о

www.dacoromanica.ro

кліпъ съ се-факъ атѫта де смеріт. Не ва фі оаре спре фолос ачѣстъ непорочіре че не вені? Ѧшї зічѣ еї унул алтуіа.

А доа зі, Амеліа 'сфътуіндусе фоарте бінє ѫнтръ сінєшї, се-дусе сінгъръ ла Елеонора ші унмаї де кѫт ѫї ші спусе чінє єстє. Доамна мѣ, ѫї зісе Елеонора еў сѫнт зъпъчітъ де чінстѣ ачѣста че мї фачї; еў сімц къ сѫнт грєшітъ ѫнаінтѣ Думітале; дар єстє дєстул старѣ мѣ ка съ мъ дєсвіновъцѣскъ, ші Д. Т. пе Мелідор трєбує съ фіі сѫпъратъ. Еў акум възѫндутє мъ сімц ѫнтр'о старе ѫн кѫт нў почїў а'л єрта пентру пуртарѣ са кътре Д. Т: ел єстє маї недрепт, де кѫт ачєѣ че ѫл сокотѣм, авѫнд о соціє ка Д. Т. Коконіцъ, ѫї зісе Амеліа, еў нў мъ пѫнг нічї де дѫнсул нічї де Думнѣта. Віна єстє амѣ, ші ачѣста єстє ръсплътірѣ унєї фемеї че нў ѫнгріжаціе де каса са, а'шї авѣ пѫнѣ ѫн сфършіт ун бърбат ръсіпітор; ку тоатє ачєстѣ еў чєл пуцін ам мулцумірѣ а вєдѣ къ Мелідор тот арє ѫнкъ оаре карє делікатеці ѫнтру іустуріле ші алєцеріле салє. Думнѣта аї дух, ун аєр де куві́нцъ, ші граці́ї карє ар фі путут съ фіє фъкутє ка съ ѫмфрумусецезе віртутѣ.—Думнѣта, Доамна мѣ тє ўці́ ла мінє ку о інімъ фоарте єртътоарє, ші ачѣста довєдеще ачєѣ че адесѣ орї ам авзіт къ фемеіле чєлє маї чінстіте сѫнт ші чєлє маї єртътоарє кътре

www.dacoromanica.ro

ноѣ, фііндъ н'аѫ че съ ръвнѣскъ ла ноѣ спре а не завістѫ, чі нумаі бунътатѣ де а не плѫнџе, каре ші ачеѣ о арать прін а лор сенінъ ші блѫндъ тъчере. Ачелѣ каре не асѣмънъ, дупъ че недрептат урмѣзъ ноѣ, апоі сѫнт ші атѫт де недрепте а не сфѫші ку дефъімъріле лор. Аскулъ мъ ці ръспунсе Амеліа, каре воѣ съ о адукъ ынтру прічіна пентру каре венісе: ачеѣ пентру каре лумѣ дефаім маі мулт пе чеде старѣ Думітале, ну естє сълбічіунѣ ынтру каре атѫтѣ фемеі сѫнт вінованте, чі о патім ку мулт маі урѫчоасъ. Фокуа вѫрстеі, густуа плъчерілор, мулцумірілеѫ унеі віеце десфътътоаре ші слободе, ші кѫте о дата ші ынсуші сімтіментуа, пентру къ дака авеці інім требуе съ авеці ші сімціре, таотє ачестѣ нот тот д'ауна съ фіе ертате; ынсъ лепъдѫндуѫ въ о дать де кувііпца че требуе съ пъзѣскъ о фемее, сѫнтеці чеа пуцін ындаторате а пъзі кувінцеле каре ле пъзеск бърбаці; ші поці Думнѣта съ зічі къ нічі ун фел де чінстє саѫ кувііндъ ну пъзіці думнѣвоастрѫ? — Ну негрешіт. — Еі вінє, спунє'мі ачѣстъ чінстє въ ѫартъ съ ынтребуінцаці ръѫ ші съ амъџіці пѫнъ аколо беџіа ші небуніа унуі убіт, ын кѫт съ череці ші съ прііміці дела дѫнсуа ындаторірі некувііншоасе ші дъръпънътоаре пентру фамілія луі? спре пілдъ Мелідор 'ці а дат ніџе білетурі къ ці естє

www.dacoromanica.ro

датор чінчї зечї де мії леї. Сімцї думнѣта чеѣ че урмѣзъ діптр'ачѣста, ші че фел де дрепт добѫндеще чінева а се-пурта ѫнпротіва унеї ачест фел амъцірї? Доамна мѣ, зісе Елеонора, еў ну стрік німік ла ачѣста, къ Думнѣлуї де бунъ вое 'мї афъкут ачест дар; D. Дурансон 'мї е мартур къ еў ну врѣм нічї де кум съ'л пріімеск. — Кунощї Думнѣта пе Дурансон? — Дар Доамна мѣ; ел 'мї адус пе Мелідор, пентру каре ші еў 'ам ертат тоате фъгъдуінцїле че ѫмї фъкусе. — Прѣ вінє: адікъ 'шї а трекут сокотѣла ѫн сокотѣла пріетнулуї съў. — Дар, фінд къ ел 'мї а ші спус'о, ші еў ам препус къ Мелідор а гъсіт'о ку кале. Аноі, афаръ де ачѣста Мелідор ера'словод; еў ну ам дела дѫнсул, де кът ачеѣ че ел сінгур 'мї а дат, ші німік ну крез съ фіе маї дрепт де кът ачеста кѫщігат. — Думнѣта о крезї; дар аї кредє'о оаре кѫнд аї фі фост копілул пе каре ѫл деспоае? Іа пуне те ѫн старѣ унеї муме де фамілїе ал кърїа бърбат се дърапънъ ѫнтр'ачест кіп, каре се-веде къ а венїт ѫн моментул де а'л ведѣ піерзѫндуші чінстѣ, гоніт дупъ урмъ, депъртат де аверѣ са, ліпсіт де тоатъ старѣ са, сіліт а се аскунде дін окі оаменілор ші а'шї лъса фемеѣ ші копіі съї а ръмѫнѣ прада рушінеї ші а дуререї: фії ун мінут ѫн локул ачещії фемеї сімцітоаре ші ненорочіте, ші жудекъ ѫн ачѣстъ старе. Че ну аї

www.dacoromanica.ro

фі фъкът оарє Коконіцъ? Нєгрєшіт аї фі алєргат ла ажуторул лєцілор карє прівігєзъ асупра нъравурілор. Плжнцєріле ші лакръмілє Дъміталє ар фі стрігат ын протіва унєї ачест фел дє даторії нє нъдъждуіте ші зрмчоасє; ші атът гласул натурєї кът ші ал дрептъцї с'ар фі рждікат спрє ажуторул дъміталє. Дар, коконіцъ, лєцілє сжнт фоартє аспрє ынпротіва отръві, ші дарул дє а пъчъ єстє асємнъ о отравъ, кжнд чінєва ла ынтрєбуінцєзъ ка съ амъцєскъ кувєл. Ел ну ватъмъ віаца, чі жудєката ші чінстє; ші дака ынтру ымбътарє чє сє прічінуєщє дін трмрсул чєрє ші ла чінєва дєла ун ом ніщє жъртфє фъръ фрікъ дє пъкат, карє Дъмнєта лє нумєщї дарурї дє бунъ воє, ачєста єстє о адєвърать хоцієє. Іатъ чє чє ар фі зіс алта саў ынсушї Дъмнєта кжнд аї фі фост ын локул меў. Кутоатє ачєстє еў сжнт маї ертътоарє; еў ам вєніт съ'цї пъцтєск; ынсъ чінстіт, кар ну нєбунєщє. Шасє луні сжнт дє кжнд тє ібєщє Мелідор; ші кжнд ел 'цї ар фі дат кътє о міє дє лєї пє лунъ аї фі зіс къєстє фоартє дарнік. Елєонора ръмасє умілітъ ші фъръ а цї чє сє-маї ръспунзъ ла атжта бунътатє дупъ карє а трєбуіт съ сє-ласє. Аша лу білєтуріле луї Мелідор ші урмъ дупъ Амелія ла нотаріул єї.

Ну аї врє маї бінє, фї зісє Амелія, ажунжнд ако-

www.dacoromanica.ro

ДО, ѫн вениѣ де шасе сѫте леї, де кѫт ачѣстъ сѫмъ, каре поате прѣ кѫржнд о веї ші перде дін мжнъ? Міжлокѫл чел маї бѫн, фата мѣ, де а скѣпа чінева дінтр'о грешалъ саѫ патімъ, есте де а'шї ѫмпѫціна требѫінцеле ші де а се пѫне ѫнтр'о старе маї пре сус де дж нселе; ші еѫ нъдъждѫеск къ пестe пѫцінъ време Дѫмнѣта веї фі кѫ мѫлт маї мѫлцѫмітъ ка съ поцї а фі чінстітъ.

Елеонора, съръмжнд мжна Амеліеї, кѫ лакрѫмї ѫї зісе, ах! Доамна мѣ, кѫт есте де плъкѫтъ ші плінъ де пѫтере віртѫтѣ сѫбт пѫртъріле ші кіпѫл Дѫмітале! Дака еѫ ам ачѣстъ норочіре а мъ ѫнтоарче ѫаръ ла джнса, ініна мѣ ѫцї ва фі ѫн вечї датоаре ачѣстъ покъінцъ.

Нотаріѫл, мѫлцѫміт де Амеліа ѫї фъкѫ кѫноскѫт къ ачеї доъ сѫте мії леї се-афлъ ѫн мжінеле сале ші къ ѫї ащѣпъ. Еа се-дусе а каса пліnъ де бѫкѫріе; ші гъсінд пе Мелідор, ѫатъ білетѫріле челе дѫлчї (білетѫрї де драгостe) але Дѫмітале, ѫї зісе еа, ші кѫ маре грѣѫтате а требѫіт съ ае ѫа чінева ѫнапоі; де ачі ѫнаінте нѫ маї скрі кѫ атжтѫта драгостe. Пріетенѫл чел вестіт Дѫранcon ера ачі, ші дѫпъ фаца чѣ посоморжтъ а лѫї Мелідор еа възѫ къ ел с'а рушінат възжндусе къ с'а лъсат кѫ тотѫл ѫн мжна фемеї сале. Прѣ рече пріімещї, зісе еа бърбатѫлѫї съѫ, ачеѣ че, дака нѫ маї мѫлт,

www.dacoromanica.ro

ĂЦЇ ВІНЄ ДЄЛА ѶН ЛОК АША ДЄ СКѲМП! — ЧЄ ДОАМНЪ; ВОЄЦЇ СЪ ФІЙ ВЄСЄЛ КЪЧІ М'АМ ФЪКѲТ ДЄ БАСНѲ ПАРІСѲЛѲЇ? ТОАТЪ ЛѲМЄ НѲ АРЄ АЛТЪ ВОРБЪ ДЄ КЖТ ДЄ ДЪРЪПЪНАРЄ МЄ; ШІ ДѲМНЄТА 'ІАЇ ДАТ АТЖТА СВОН ѶН КЖТ ШІ КІАР ПРІЄТЄНІ МЄЇ НѲ МАЇ ПОТ СЪ О АКОПЄРЄ.— ПРІЄТЄНІ ДѲМІТАЛЄ, ДОМНѲЛЄ, АЙ АВѲТ ВРЄ ѶН МІЖЛОК КА СЪ О ѶНДРЄПТЄЗЄ ФЪРЪ СГОМОТ? — ВЄНІТАЙ ЄЇ ДЄ ФАЦЪ КА СЪ'ЦЇ ФЪГЪДѲІАСКЪ КРЄДІТѲЛ САЙ АВЄРЪ ЛОР? КѲМ АМ ЗІЧЄ СПРЄ ПІЛДЪ D. ДЖРАНСОН..... — ЕЙ, ДОАМНЪ! ЄЙ НѲ ПОЧІЙ СЪ ФАК НІМІК; КѲ ТОАТЄ АЧЄСТЪ КРЄЗ, КЪ ФЪРЪ АТЖТА СГОМОТ ПРІЧІНѲІТОР ДЄ НЄЧІНСТЄ ПѲТЪ ЧІНЄВА КѲ ѶНЛЄСНІРЄ СЪ ГЪСЪЄСКЪ МѲЛТЄ МІЖЛОАЧЄ. — НЄГРЄШІТ АЧЄСТ ФЄЛ ДЄ МІЖЛОАЧЄ КАРЄ МАЇ ПЄ ѲРМЪ СЪ НѲМАЇ ЛАСЄ НІЧЇ ѶНѲЛ? БЪРБАТѲЛ МЄЙ Н'А ФЪКѲТ ДЄ КЖТ ТОТ СЪ КЄЛТѲІАСКЪ, ДѲМНЪТА КРЄЗ КЪ ЦІЇ МАЇ БІНЄ ДЄ КЖТ ОРЇ КАРЄ. ѶН КЖТ ПЄНТРѲ НЄЧІНСТЪ ЧЄ ДѲМНЪТА О ЛІПЄЦІ ЛА НЄНОРОЧІРЪ НОАСТРЪ, ЄЙ ЦІЙ ФОАРТЄ БІНЄ КАРЄ ЄСТЄ ДЄЛІКАТЄЦА ДѲМІТАЛЄ, ПЄ КАРЄ ЄЙ О ЧІНСТЄСК АТЖТ ПЄ КЖТ ЄСТЄ ВРЄДНІКЪ.—ДОАМНЪ! ЄЙ СЖНТ ѶН ОМ ЧІНСТІТ ШІ ТОАТЪ ЛѲМЪ О ЦІЄ. — ТРЄБѲЄ СЪ О ЦІЄ, ПЄНТРѲ СІНГѲР О СПѲЇ ЛА ТОЦЇ; ДАР АКѲМ ФІІНД КЪ МЄЛІДОР НѲ ВА МАЇ АВЪ СЪ МАЇ ѶННОАДЄ ІНТРІЦЇ ДЄ АМОР, ПРІН ѲРМАРЄ ЧІНСТЪ ДѲМІТАЛЄ ЛЇ ВА ФІ ДЄ ТОТ НЄФОЛОСІТОАРЄ. МЄЛІДОР ЛА АЧЄСТЄ ВОРБЄ СЄ-АПРІНСЄ ШІ ЄЛ, ШІ ЗІСЄ ФЄМЄІЇ САЛЄ КЪ ПРЪ ДЄ ТОТ 'Л А ЛѲАТ ѶН ПІЧОАРЄ, ѶНФРѲНТЖНД ПЄ ПРІЄТЄНѲЛ СЪЙ,

www.dacoromanica.ro

Еа врѫ съѣ ръспѫнзъ, дар ел, фърѫ съ вояскъ съ о аскѫлте, се-трасе фоарте мѫлиат, ші Дѫрансон се-дусе дѫпъ дѫнсѫл.

Амеліа ну се-тѫрбѫрѫ нічі де кум маі мѫлт, ші лѫсѫндѫі съ'ші факъ ѫнпрежнъ комплотѫл, ѫнчепу а се-ѫнделетнічі де гріжа касеі сале. Даскълѫл коніілѫлѫі сѫѫ, дін времѣ скъпътъчіунеі лор, ші гъсѣ, кѫнд се-ѫїта ѫн оглиндъ, къ а фі ел даскъл ла о-асфел де касъ, есте о трѣбъ че ну е де дѫнсѫл, ші аша о спѫнѣ ла тоці фърѫ економіе. Амеліа нумаі де кът пѫнъ сѣра ѫл ші десфъкѫ ші'л трімісе съ'ші гъсѣскъ о касъ де потріва лѫі; кар ѫн локѫі а дусе ун ѫнцелепт ші емеріт ѫмвъцътор, кѫ бине ѫнчепътурі, ші'л рѫгъ съ фіе пріетенѫл лор ші съ ѫмпъртъшаскъ цііінделе ші нъравѫріле сале копілѫлѫі еі.

Мелідор, пе каре Дѫрансон ѫл фъкусе съ се ѫїте ка ла чѣ маі дѫпъ ѫрмъ а са ѫмілірє ла стъпѫнірѣ че лѫасе фемеѣ са, кум аѫзі къ даскълѫл е гоніт, се-апріпсе де мѫніе. Дар, Домнѫле, ѫі зісе еа, еѫ даѫ копілѫлѫі меѫ, ка съ'л ѫмвеце ші съ'л повъцуаскъ, ун ом ѫнцелепт ѫн локѫл ѫнѫі плін де дъшъртъчіунѫ; асемене чер съ депъртезі дела Дѫмѣта ун мѫгілісітор плін де обрѫзнічіе каре те фаче съѣ плътещі плъчеріле лѫі. Ачестѣ сѫнт грешалеле мале, ці ле мъртѫрісеск, ші Дѫмнѣта поці съ ле спѫі ла тоатъ лѫмѣ. Есте де несуферіт ѫі зісе Ме-

www.dacoromanica.ro

лідор фъръ а воі съ о аскълте, есте де несуферіт, а лнтребуінца ръў старѣ лн каре мъ афлу ка съ воещі а лмі пуне леці. Ну, Доамнъ, ненорочірѣ мѣ ну есте атжт лн кжт съ мъ лндаторезе а фі робул Думіале. Даторіа Думіале ера съ іскълеці контрактул лндаторіреі че 'ці ам пропус: ну аі фъкут ачѣста, ну'мі маі еці дар німік. Де ачі лнаінте ші лнгрижіріле че те аръці къ аі, ну лмі сжнт фолосітоаре. Тоатъ неорждуіала че мі с'а прічінуіт лмі вине дела Думнѣта; сінгура гъмъдуіре а ненорочіреі мале есте съ депъртез дела міне прічіна, ші де мжіне веі ці къ ноі сжнтем депъртаці. — Ну, Домнуле, лнкъ ну есте времѣ. Пеste пуцін Думнѣта те веі букура лн паче ші фъръ лмпътаре де о авере чінстіт; веі фі слобод, ліништіт, ші фериче. Атунчі дупъ че лці веі рестаторнічі чінстѣ ші одіхна, воі ведѣ дака ва требуі съ даў лок челор че мещешуіеск дъръпънарѣ Думіале, ші съ те лас спре педѣпсъ 'ці лн марцінѣ'ржпеі де унде еў акум мъ сілеск а те траде. Пжнъ атунчі лнсъ ноі сжнтем недеспърці, ші даторіа мѣ, ші ненорочірѣ Думіале сжнт ніще легътурі фоарте сфінте пентру міне. Пре лжнгъ ачестѣ, мжіне Думнѣта веі ведѣ ка че фел де ом есте пріетенул пе каре 'л аі алес маі мулт де кжт пе міне. Лнаінтѣ луі кіар еў лці воі да довезіле де ві-

www.dacoromanica.ro

кѣенїа луї, шї дака ел ва ѧндрѣснї а лє тѣгѣдуї, еў съ пїерз тоатъ чїнстірѣ Дѫмітале.

Мелїдор, тѫрвѫрат де ценероаса статорнічіе а Амелїеї, тоатъ ноапте се-ѫпть ку гѫндул ѧнтре пісмъ шї рекуноштіндъ: дар де дімінѣцъ кѫм се-скулъ пріімі о скрісоаре каре 'л адусе ѧн деснъдъждуїре. Оаре чіне ѧї скріа къ ла Кѫрте ну ера алтъ ворбъ де кът де луксул, де келтуелїле сале шї де ненорочірѣ че і с'а прічінуіт дінтр'ачестѣ; къ тоцї ѧл дефъїма ѧн гура маре, шї къ се-хотъръсе ка съ'л ѧндаторезе а се-лепъда дін служба са. Чітеще, зісе ел вѫзѫнд пе Амелїа, чітеще, Доамнъ, шї ѧмфіорѣзъ те де старѣ ѧнтрѫ каре м'аї адус. О пріетенул меў! зіче ел дупъ ачѣста луї Дурансон, каре інтра пе ѫшъ, еў сѫнт пїердут; Дѫмнѣта 'мї аї спус'о де мулт: Свонул че а фъкут ел ѧн луме 'мї а дъръпънат чїнстѣ: акум мъ депъртѣзъ шї де службъ шї де тоатъ старѣ мѣ. Дурансон се-префъку къ ачѣстъ вестє ѧл апасъ ку тотул. Амелїа ѧнсъ ѧї зісе, ну те теме къ бані че аї съ еї Дѫмнѣта сѫнт асігураці; добѫнда нумаї чѣ грозавъ каре врѣї съ еї дела пріетенул Дѫмітале, ачѣ нумаї о вої пїерде. Дар, Мелїдор, фъ біне шї везї ѧн Дѫмнѣлуї пе чел че не деспоае ку довінзіле, шї пе ѧмпрумутъторул нострѫ ку амънетурї. — Еў, Доамнъ! — Дар, Домнуле, Дѫмнѣта ѧнсуці, шї довада есте ѧн мѫїнеле меле, іатъ'о,

www.dacoromanica.ro

зіче ea бърбатулуї съў ; дар ну есте нумаї ачѣста : а-чест прієтен вреднік те фъчѣ съ плътещї Елеонорі фаворул че ел пріімісе дела дмнса , ел ндръснѣ а се-гмнді се-амъцѣскъ фемеѣ Думітале , фъкмндуї коноскуте аморуріле че аї , шї те дъръпъна сует ун нуме стреін . Ах ! есте прѣ мулт , зісе Дуранеон , шї се-скулъ съ фуг . Ункъ нумаї о ворбъ , ї зіче Амеліа : нумаї де кмт тоатъ арама ці се-дъ пе фацъ : четатѣ шї Куртѣ цї афлъ тоате ормъріле , шї претутінденѣ веї фі нсемнат де інфам (нерушінат) , дака н мінунул ачеста кіар ну веї адуче ла нотаріул меў унде мъ дук съ те ашепт , шї аманетуріле , шї запіселе че аї дела Мелідор . Дорансон нгълбінї , зъпъчіт ку тотул се-фъку невъзут , шї лъсъ пе Мелідор пе гмндурї немішкат де супъраре , шї де міраре ,

Iар Думнѣта , прієтенул меў , фіі сігур , зіче Амеліа бърбатулуї съў : еў ну ас супра мѣ гріжа а мъ лупта ку віфорул . Адіо , пмнъ дісѣръ ва фі рмсіпіт .

Еа се-дуче ла нотаріул съў , се-мпрумутъ , ну челе доъ суте мії леї , плътеще даторіile , шї рупе запіселе , нчепнд дела але луї Дурансон , каре тоате се съвършіръ ку сокотінцъ шї нцелепцеще . Де ачі се-пуне нтр'о поціе шї се-дуче нумаї де кмт ла Куртe .

www.dacoromanica.ro

Міністрѹ нічі дє кѹм нѹі аскѹнсє немѹлцѹмірѣ са, нічі хотърѫрѣ чє авѣ ка съ сілѣскъ пє Мелідор а сє-лепъда дін службъ. Еѹ нѹ воіѣ съ'л десвіновъцєск, зісе ea: лѹксѹл єстє о нєбѹніє ла старѣ ноастрѹ, о ціѹ; дар ачѣстъ нєбѹніє а фост а мѣ маі мѹлт дє кът а бърбатѹлѹі меѹ; сінгѹра лѹі грєшалъ єстє къ а воіт съ'мі ѫмплінѣскъ воілє, ші, Домнѹл меѹ, ?чє нѹ фачє чінєва пєнтрѹ о фємєє карє о нєбєцє. Еѹ ерам тънърѹ ші фрѹмоасъ ѫн окі сьі: бърбатѹл меѹ маі мѹлт а ѫнтрєват доріцєлє мєлє дє кът міжлоачєлє сале; єл н'а ціѹт съ се тѣмѹ, єл н'а кѹноскѹт алтъ нєнорочірє дє кът ачєѣ дє а нѹ'мі фачє воілє: ачѣста єстє тоатъ нєѫцєлєпчінѣ лѹі, карє акѹм с'а ѫндрептат: єл акѹм німѹлѹі нѹ маі єстє датор німік дє кът нѹмаі зєстрѣ мѣ пє карє еѹ 'іо жъртфєск. — Чє, Доамнъ мѣ, стрігъ міністрѹ, Дѹмнѣта тѣ аі кєзъшѹіт пєнтрѹ ѫнсѹл? — Ші чінє трєбѹа съ ѫндрептезє нєнорочірѣ лѹі, дака нѹ ачєѣ карє а фост прічіна? Даръ, Домнѹл меѹ, еѹ м'ам кєзъшѹіт; ѫнсъ прін ачѣста ам добѫндіт дрептѹл а ѫнгріжі дє ферічірѣ лѹі ші дє а сігѹра старѣ копіілор меі. Мелідор єстє лєснє, дар єстє чінсгіт. Єл нѹ ціє ачєѣ чє еѹ фак пєнтрѹ ѫнсѹл, ші єстє гата а ѫмі да дєплінъ пѹтєрє а пѹнє ла калє еѹ тоатє. Еѹ ам лѹат кѫрма касі мелє, ші дє атѹнчі тоатє с'аѹ адѹс ѫнтрѹ чѣ маі страш-

www.dacoromanica.ro

нікъ економіе. Іатъ ун доъ ворбе ачеѣ че ам фъкут, ші ачеѣ че ам де гынд съ фак. Атунчі еа унтръ ун кът ва амъруынтърі че міністру воі съ ле куноаскъ біне. Унсъ, урмъ еа а зіче, пріетешуул, чінстіре ші ункредінцаре дін партеѣ бърбатулуі меу, тоате еу ле перз дела дънсул, дака Думѣта ул вей педепсі пентру о грешалъ, че тот д'ауна ел ва требуі съ'мі о унпуте, пънъ кънд еу ну о воіу ціерде ші ундрепта. Ещі дрепт сімцітор, ші нѣітор де ом; пентру че воещі а ул педепсі? Пентру къ 'ші а нѣіт прєстє мъсуръ соціа са, сінгура луі жъмътате? Пентру къ с'а уітат ші с'а жъртфіт пе сіне пентру дънса? Де ачі унаінтє еу воіу фі чѣ маі урѫчоасъ ун окі луі; ші ел ва авѣ тоатъ дрептатеѣ нелнчетат съ адукъ аміntе копіілор меі неворочіреѣ ші нечінстеѣ унтру каре 'ла куфундат мума лор! Пе чіне воещі съ мулцуме педепсіндуул? Публікул? Ах! Домнул меу, ун фел де публік есте унвъзтор (завіснік) ші унрътъціт, ші ну есте врединік а ці фаче чінева ачѣстъ мулцуміре, ун кът пентру публікул чел дрепт ші пе каре ну'л унбътрънеще требіле стреіне, ласъ'л съі умфъцішъм о прівеліще маі фолосітоаре ші маі атінгътоаре де кът ачеѣ а дъръпънърії ноастре. Ва ведѣ къ о фемее ку сімцірі поате съ факъ пе ун бърбат ом чінстіт, ші къ пентру ініміле челе біне нѣскуте сунт ніще ісвоаре

www.dacoromanica.ro

недъшъртате ынтрѹ кѹраж ші ынтрѹ віртуте. Ын-дрептарѣ ноастръ ва фі о пілдъ, ші дака есте врѣднік де чінсте а не да чіне ва о ачест фел де пілдъ, а о урма чіне ва ва фі врѣднік де славъ: ıар дака педѣпсѣ пентрѹ о нелуцелепчіѹне каре ѹмаї ноъ нѣ а фост спре пагѹбъ, ва ковжрші грешалеле ноастре, поате къ ѹні вор фі супъраці фъръ нічі ѹн фолос, възжѹдѹне ненорочіці ын време че нѣ ам ындрептат.

Міністрѹл о аскѹлта кѹ міраре, ші ї зіче. Фъръ амъ ымпротіві, Доамна мѣ, черерілор Дѹмітале, еѹ ле воіѹ ымплініі кіар педепсінд пе соцѹл Дѹмітале. Требѹе съ се-лепеде дін слѹжбъ. — Ах, Дѹмнѹл меѹ! — Требѹе съ се-лепеде, къчі ын локѹл лѹї ам пѹс пе фіѹл Дѹмітале, ші пентрѹ сокотінца ші чінстірѣ че ам ла Дѹмнѣта, лас татъл лѹї дрептѹл де афі ын фокол фіѹлѹї съѹ, ла ынтжмпларе кжнд фіѹл нѹ ва пріімі слѹжба. Букѹріа каре де о дать стъпжні пе Амеліа кжнд възѹ къ ын лок де педѣпсъ добжнді граціе, о фъкѹ пе ачі съ казъ ла ценѹнкеле міністрѹлѹї. Домнѹл меѹ, ї зіче еа есте врѣднік де Дѹмнѣта а педепсі асфел ѹн татъ де фаміліе. Лак ръмілае че везї кѹргжнд сжнт довада рекѹноціннцеї мелеле. Копіі меї, бърбатѹл меѹ ші еѹ нелнчетат те вом бінеквжнта.

Мелідор ащепта пе Амеліа тремѹржнд; ші неастжмпърарѣ фъкѹ лок букѹріеї кжнд ахзі кѹ че фел де бажндеце, фѹ педепсіть ржсіпірѣ. Еї бінеї ї

www.dacoromanica.ro

зісѣ Амелїа амѣрѫцїшѫндуа. Астъзї е зіоа ан каре съ не деспърцїм? Аї ту вре ун прієтен дін ачеа бунїї пе каре съ'л аібї маї мулт де кът пе фемеа та?

Тоатъ лумѣ цїе ку кътъ анаесніре сгомотуа съ се-ръспѫндеце антр'о четате, шї се-потолеце ларъ ѫндатъ кум с'а ампръцїат. Ненорочірѣ луї Мелїдор се-фъкусе кът ва зіле ворбъ дѣ петречере прін тоате каселе; шї ларъ ѫндрептарѣ луї саў маї бінє пуртарѣ чѣ ѫндръснѣцъ ку каре се-адусе шї хотържрѣ че луї фемеѣ са, фъку ун фел де револуцїе ан тоатѣ духхуріле шї ворбеле. Лумѣ нумаї ворбѣ алта де кът де ѫнцелепчіунѣ, шї де статорніка хотържре а Амелієї, шї кѫнд еа се-арътъ антре оамені ку аерул чел смеріт шї слобод ал унеї персоане че ну ампінце нічї ну траце ла сіне къутътуріле публікулуї, еа фу прііміть ку ун респект че нічї одатъ пѫнъ ачї еа ну ансуфласе, шї акума сімці еа прецуа чінстіреї каре прічінуеще віртутѣ, ан времє че анкінъчіунїле шї компліментуріле че і се-фъкусе пѫнъ ачї пентру тінерецѣ шї фрумусецѣ са, нічї одатъ ну о мулцумісе атѫта.

Мелїдор маї сфііт, саў маї дешърт, ну цїа че тон требуе съ ја, нічї ка че фел съ се-поарте. Фемеѣ са лї зісе пентру че съ не умілім ної аншіне, чел маї бун дін тоате есте съ авем аерул а мъртурісі ку інімъ куратъ къ ам фост небунї, къ акум нѣ ам луат мъсурі-

www.dacoromanica.ro

ле, ші аша німінѣ ну ва авѣ де че съ не дефаиме; чі дін протівъ, дака лумѣ не ва ведѣ къ ноі де сіне сінгурі не ындрептъм, атунчі ші маі мулт не ва чінсті. Кум ці се-паре, ді зісе ел, ачѣсть мулціме де прієтені мінчіноші каре акум не околеще? — Тот аша кум мі с'а пърут ші пынъ акум: адікъ ка ніще оамені пе каре плъчеріле ді трагі ші пе урмъ се-фак невъзуці ку дынселе. Че дрепт аї Думнѣта асупра лор? Ну кумва пентру дынші фъчѣї Думнѣта балуріле ші меселе? Каса унуї ом келтуітор есте о салъ де прівеліще, унде фіеще чіне кредѣ къ 'шї а плътіт локул, кынд ку венірѣ луї ел а адъогат петречерѣ. Кум се испръвеще прівеліщѣ фіеще чіне се-траце, ші нумаї есте датор німіка. Ачѣста супъръ кынд се-гындеще чінева; ынсъ скъпынд акум де пърерѣ къ ещї нбіт де дынші, скімъ о плъкътъ рътъчіре пе о сперіенцъ (ынчеркаре) фолосітоаре, ші есте ші пентру ачѣста тъмъдуіре кум ші пентру мулте алтеле. Аша дар прівеще лумѣ асфел кум есте, фъръ а те ындріста къ н'аї куноскут'о біне, ші фъръ а те фълі къ акум о кунощї маї біне. Маї вжртос, де кът тоате требуе ка німінѣ съ ну ціе ачѣ че с'а урмат ындре ноі; нічї унул дін амжндоі съ ну аібъ аерул къ с'ар фі супус воінцелор челуї лалт, чі съ не арътъм къ ачелашї дух не повъцуеще ші дупъ дынсул не урмъм требіле ноастре. Ку тоате къ а се-лъса чінева а се,

www.dacoromanica.ro

повъцъі де о фемее ну есте атжта вреднік де рже дупъ кум зік уні, унсъ еў ну воіў съ щіе лумѣ къ еў тѣам фъкут съ'ці еі ачѣстъ хотърјре.

Мелідор тотул ера датор ла фемеѣ са, німік унсъ ну ді атінсесе атжта ініма ка ачѣстъ пуртаре де делікатецъ, каре фъръ а о аскунде 'іо мъртърісі кърат. Амеліа акум се-сокоті къ требуе съ економісѣскъ дешъртъчіунѣ бърбатуулуі съў ка прін трунса с'л адукъ а пріімі ші а урма планурілє че дші фъкусе еа. Аша зічѣ унтру сіне: де ва ведѣ ел тоатъ лумѣ ункредінцатъ кум къ ел н'а фъкут алта де кжт ачеѣ че а воіт, ел нумаі де кжт о ва ші креде ка фіеще чіне. Пунтул чел маі фііндіал ун мещешугул а повъцуі чінева дуухурілє, есте съ ле аскунзъ къ ле повъцуещє, ші съ ле арате къ де сіне сінгуре дші урмѣзъ хотърјрілє сале; къчі прін сімтіментул де слобозеніе че арє фіеші каре ді плаче а креде къ ел ну урмѣзъ де кжт дупъ а ле сале хотърјрі. Прін урмаре Амеліа тот д'ауна авѣ бъгаре де сѣмъ ка лауділе че і се-фъчѣ, съ спуе къ се-кувін дупъ дрептате бърбатулуі съў, ші ел дін партеі іаръ ворбѣ де дунса ку маре респект.

Ку тоате ачестѣ ea се-темѣ ка ну кум ва сінгурътатѣ ші тъчерѣ касеі съ факъ а і се-урж бърбатулуі съў; ші съ'л адукъ адорі дупъ віаца чѣ дін тжй.

5.

www.dacoromanica.ro

Аша ea се-сокоті къ пжнъ кжнд Мелідор ва ѧнчепе съ'шї факъ оаре каре ѧнделетнічірї, ѧї требуе ун фел де петречерї, пентру каре ea ѧнгріжі а ѧї алкътуі о адунаре ну маре ла нумър ѧнсъ алѣсъ. Еў ну въ пофтеск ла балурї, зічѣ ea фемеілор пе каре ле руга съ віе ла джнші; ѧнсъ ѧн локул трупіеї ноі вом афла мулцумірѣ. Вом петече серіле ноастре ѧн глуме плъкуте; не вом уні ѧнпрежуруа унеї чіне фъръ келтуіалъ дар дін тоатъ ініма; не вом веселі ѧн брацеле пріетешуруаї, ші ѧн сфършіт вом рѫде, лукру каре ну есте аша де греў ѧн луме. Ea урмѣзъ ачеѣ че се-фъгъдуеще, ші нумаї бърбатул съў маї охта ѧнкъ дупъ келтуеліле челе марї ѧн каре тръісе. Невоѣ ла фъчѣ а се-обічнуі ку о віацъ сімплъ; ѧнсъ ла ведѣ чіне ва къ ѧн ініма лаї се-фъкусе ачелашї дешърт че ера ші ѧн каса лаї. Окі съї ші урекіле сале обічнуіте ла о мішкаре сгомотоасъ се-афла ка кжнд ар фі фост ѧн міраре де ачѣ лініще ші одіхнъ. Ел се-зїта ѧнкъ ку маре рѫвнъ ла ачеіа че се-дърпъна ка джнсул, ші Парісул унде ел ера осѫндіт а фі ліпсіт де плъчерї ѧн времe че се-afла ѧн міжлокул лор, ѧнчепу а і се-фаче урѫчос.

Амеліа каре сімці ачѣста, ші каре ѧшї урма планул съў ку ачѣ статорнічіе че о гъсеще чіне ва нумаї ѧн фемеї, ѧї пропусе ка съ мѣргъ ѧмпреунъ а'шї ведѣ мошіїле; ѧнсъ маї наінте де а плека, ea ѧнсър-

www.dacoromanica.ro

чінъ пе нотаріуа съў ка ѧн локуа отеауаўї (касеї чеї марї) унде шъзусе пжнъ акум съї ѧнкіріезе о касъ куратъ ші сімпаъ ка ла ѧнтоарчерѣ лор съ шазъ аколо.

Дін трєї мошїї че авѣ Мелідор, доъ чеае маї бине абиа да венїт а трєиа парте дін добжнда Банілор ку каре ае кумпърасе: аша хотържръ ка съ ае вжнзъ. Чѣ де а трєіаѣ пъръцінітъ де мулъ време, авѣ требуінцъ де келтуелї ші путѣ съ віе ѧн старе ка съ дѣ ун венїт фоарте бун. Амеліа ѧї зісе ка съ о опрѣскъ ші съ'шї пуе тоатъ сіліца ка съ о адукъ ѧн старе. Аерул, зічѣ есте съпътос, прівірѣ пъкутъ, ші пъмжнтул родітор; ачі ноі не вом петрече зілеле чеае фрумоасе а ае ануаўї, ші де мъ крезї ноі ачі вом фі драцї унул алтуіа. Фемеѣ та ну ва авѣ нічї де кум ачеае аере, ачеае капріцурї, ачеа мєшєшуг ал кокетелор, чі нумаї ун бун ші тжнър прієтєшуг, каре ва фаче де т'еї ѧмпъртъші де джнсул, ферітірѣ та, а мѣ, а копіілор ноцірі, ші букуріа касеї. Еў ну цїў, дар де кжнд ръсуфлу аерул де царъ, густуріе меае сжнт маї сімпае ші маї фірещї; ферічірѣ мі се-пare маї апроапе де міне, ші маї ѧн ѧмвоіре ку доріцеае меае. Еў о въз куратъ ші фъръ норї ѧнтру невіновъція обічеурілор кжмпенещї; ші акум пентру чѣ дін тжѣшї дать ам ѧнчепут а авѣ ідеа а сенінуаўї унеї віеце невіноватє каре курце ѧн

www.dacoromanica.ro

пачє пжнъ ла сфжршітул съў. Мелідор аскулта ла фемеѣ са ку мулцумірє, ші мжнгжерѣ сє-ръвърса ын сufлетул съў ка ун балсам фоартє плъкут.

Ел сє-имвоі, иносъ ну фъръ пърерє дє ръў ка съ вжнзъ а чєлє доъ мошіі, алє кърора дрептурі ла мулцумѣ атжта; ші бунул нотаріў аша дє мулт сє-сілі ын кжт Мелідор ын врємє дє шасє луні ну маі ера датор німулуі німіка.

Ну маі ръмжнѣ акум дє кжт а ла спріжіні импротіва обічнуінцеі аплекърілор сале. Амеліа каре кунощѣ слъбічіунѣ луі, ну сє-дєснъдъждуі нічі дє кум къ ва дєсръдъчіна дін трэнсул густул луксулуі прін тр'ун густ маі инцелепт ші маі мулцумітор. Мошіа каре еі ші опрісеръ, авѣ ун кжмп фоартє интінс дє мунчі фолосітоаре; ші Амеліа спре а лє пune ла оржндуіалъ, сє-гжнді съ факъ ун мік сфат дє мунчіторі плугарі. Ачест сфат ера алкътуіт дє шапте сътені буні ші плині дє сімцірє, кърора ea интоатє Думінічіле дє да масъ, ші ын врємѣ месі сє-фъчѣ сфатул, ундє Мелідор, Амеліа ші бунул имвъцътор ста дє фацъ ла кібзуірілє чє сє-фъчѣ. Фелурімѣ пъмжнтулуі ші кіпул кум требує съ сє лукрезе, алецерѣ садуріалор ші а семінцелор, интокмірѣ унор нуоъ инкіріері дє локурі нелукратє, ші импърцірѣ пъмжнтулуі лор, дє пъдуре, дє пъшуне, ші дє сечеріш, деспърцірѣ вітелор хотържтє пентру ингръшат ші пентру

www.dacoromanica.ro

мънкъ, дірекціа ші ынтребъіндарѣ апелор, съдірѣ помілор ші ынгрѣдірѣ локурілор, ші пынъ чеае маї мічі амърънтърі а ле економіеї кымпулуї; ачестѣ ера тот д'аунa прічініле асупръ кърора се-кібзуіа сфатул. Бътрынї ношрі ку купа ын мынъ се-ынсуфлецѣ ші се-деслуша унул пе алтул. Кынд ый аузѣ чінева, кредѣ къ веде ніще коморї ынгропате ын пъмынт, ші каре ащепта нумаймынї съ вie а ле скоате де аколо.

Мелідор ръмынѣ мулцуміт де ачѣстъ нъдеждe, ші маї въртос де фелул кърмуіреї ку каре ел ындрепта мунка, ла каре ынсъ ый ліпсѣ міжлоачеле де а о пуне ын лукраре. Съ ынчепем, ый зісе Амеліа, ші пъмынтул ne ва да ачѣ чe ne требуe спре ажутор. Ын унул дінтрїй пуцін спор се-вязу, дар фу дестул ка съ дѣ луї Мелідор густул мулцумірeї де а лукра ші маї наінтe.

Амеліа ла плекаре фъку тутулор мъдуларелор сфатулуї кăтe о мікъ ръсплътірe ші пуртарѣ еї чѣ вунъ ый адъогъ ші маї мулт прецул.

Мелідор кынд се-ынтоарсе ын четатe, ръмасе фоартe мулцуміт де каса чѣ нуоъ, каре ера фоартe комодъ (ку тоатe ынлесніріле), десфътътъ ші мобілатъ фъръ келтуелї марї ынсъ ку густ. Іатъ, прietенул меу, ачeѣ чe ні се-кувіне, ый зісе фемеѣ са. Есте дестул ынтрынса ка съ фім ферічіцї, дака вом фі

www.dacoromanica.ro

ѧнцелепцїĕ. Еа дупъ ачѣста авѫ мулцумірѣ а 'л ведѣ къ і с'а ѷржт ѧн Паріс, ѷнде се-афла ѷїміт ѧн атѫта мулціме де луме, ші а дорі кѫмпул ѷнде ѧл кема ѣаръ рѫвна де а домні.

Кѫнд вені прімъвара, еї ера ла царъ ѧн апої, ші бътрѫні адѫнѫдусе 'пусеръ ла орѫндуялъ тот лукрул анялуї.

Мелідор кум възу пъмѫнтул къ ѧнсуфлецеще прін ѧнгріжірѣ са, ші о мулціме де оамені ѧнделетнічіндусе а ѧл родні пентру дѫнсул, ел се сімці ѧнтр'о старе маї пре сус де сіне. О царінъ нуоъ че о алесесе ел ка съ се-лукрезе фѫгъсітъ ку кале ші де сфат, ші Мелідор авѫ чѣ маї сімцітоаре букуріе кѫнд възу къ ачі се-іві чел дінтѫю сечеріш.

Букуріа лор се-ѧнноіа ѧн тоате зілеле кѫнд ведѣ тот ачеле кѫмпії, каре ку доі анї ѧнаінте ста аморцїте де нелукраре ші де пустіетате, къ се-умпле де мунчіторї, де турме, де лемне, де сечерішурї, ші де пъшунї; пентру каре Мелідор ку ѧнтрістаре възу врем чe ѧї сілъ съ се ѧнтоаркъ ѣаръ ѧн Паріс.

Амеліа, дупъ сосірѣ лор, ну путу а се-ѧмпотрівї рѫвнеї че авѣ съ мѣргъ а реведѣ пе Міністру, каре ѧн неноročірѣ еї 'ла дат мѫнъ де ажутор. Еа ѧї дескрісе ѧнтр'ункіп атѫт де атінгъtor старѣ феріčіреї лор, ѧн кът ел фу мішкат пѫнъ ѧн сufлет, шї ѧї зісе. Думнѣта ещї моделуа (ісводуа) фемеілор;

www.dacoromanica.ro

фіє ка о асємєнѣ пілдъ съ факъ ѧн тоатє інімілє ачєѣшї ѧнтіпърірє чє ѧмї фачє міє! Ърмѣзъ тот аша, Доамна мѣ, шї фіі ѧнкрединцатъ асъпръ'мї. Чінєва арє марє чінстє а ажъта бінєлє чє фачї Дъмнѣта.

Ачѣстъ мошіє норочітъ ънде Мелідор шї Амеліа фъръ кемацї ѣръ де фрѫмоаса прімъваръ, се-фък чѣ маї веселъ ікоанъ де економіє шї ѧмбєлашгаре: дар крещерѣ чє да еї копіілор лор фъ о прівеліщє фоартє пътрънзътоарє.

ѧн вечінътатє се-ворбѣ де о фамілиє, карє ка шї ажнші се-тръсесеръ дін лъме, шї карє ѧнтр'о веселъ сінгърътатє ѧшї фъчѣ десфътърілє лор прін крещерѣ чє да драцілор родърї а лє драгостіі лор. Съ мерцем съї ведем зісє Амеліа, съ мерцем съ лъъм шї ноі ѧмвъцътъръ дела ажнші. Ажънгънд ачі еї възъръ кіпъл ферічірей шї ал вірътъцї, пе Д. шї Доамна де Лісбе ѧн міжлокъл фамілії лор челіі тінєрє кът тотъл дацї ѧнтръгріжа де а форма дъхъл шї ініма копіілор лор.

Амеліа фъ пътрънсъ де граціа, де смереніа шї де кът тоатє де аеръл чел весел чє възъ ѧн ачещї копіі. Еї ну авѣ нічї ачѣ сфіалъ сълбатікъ, нічї ачѣ фамілiарітатє небънатікъ а копілърієї. Ла ѧнтжѣшї ведерє пъртарѣ шї ворбелє лор, кредѣ чінєва къ ведє ън чє фіреск деосебіт шї десъвършіт.

www.dacoromanica.ro

Вемірѣ ноастръ ну есте о візітъ де етікетъ, зісе Амеліа кътре Доамна де Лісбе; ноі ам вениt а мвъца дела Думнѣвоастръ меѳешугуа а не креще копіі, ші а въ руга ка съ біне воіцї а не фаче ші ноъ куноскуте прінчіпуріле ші методуле че аці урмат Думнѣвоастръ кѫ атѫта ісправъ.

Ах! Доамна мѣ, німік ну есте маї леснe ші маї сімплу декѫт ачѣста, ръспунсе Доамна де Лісбе. Прінчіпуріле ноастре сѫнt де а умбла кѫ копіі ка кѫ ніще копіі, але фаче жукъріі дін лукруріле челе фолосітоаре, але мѧлесні челе че ѷмвъцъм, ші а нуі мвъца, де кѫт ачѣ че пот еі съ мѧцелѣгъ. Методул ностру се-мърцінеще мѧкъ мѧ пуцін лукру; адікъ а ѷ мѧімна ла мвъцътуръ прін куріозітате, а ле аскунде субт ачѣстъ плъкутъ амъціре ідеа къ еі се-остенеск ші се-стрімторѣзъ, ші а ле повъцуі куріозітатѣ лор кіар прін оаре каре ідеї че ле прічінуеще ші каре ле мѧтърѫтъ рѫвна а ле мѧцелеще. Ачѣ че есте маї греў, е а зъдърж мѧтрѫнші мѧтречерѣ фъръ мѧсъ а се-пісмуі, ші мѧ кѫт пентру ачѣста ну есте атѫт мерітул ностру пе кѫт не есте ферічірѣ. — Негрешіт требуе съ авецї прѣ бунї мвъцъторї ла копіі Думнѣвоастръ? Ну Доамна мѣ; ноі мвъцъм сінгурї маї дінаінте ачѣ че врем аї мвъца. Ну везї Думнѣта порумбіца бум шї хрънеще пуї съї? Ка дѫнса урмъм ші ноі, ші де ачі авем доъ фолосурї, ші

www.dacoromanica.ro

ші доъ мълцъмірї, адікъ ънтр'ачеѣшї време ъмвъцъм ші ноі ші ъмвъцъм ші пе копіі ноштрі.

Ачѣстъ мікъ остенѣлъ адъогъ D. Лісѣе аша есте де десфътътоаре, ън кът ноі ам лъсат, пентръ върста жудекъцї, тоате кънощінцеле абстракте (че ну се-пот копрінде прін сімцїріле дін афаръ) ші акум де-пріндем пе копіі нумаї ънтръ ачелѣ че кад сѫбт сімцїрї. Копілъріа есте върста кънд імаџінаџіа (фіерберѣ дъхълуї) есте чѣ маї віе ші цінерѣ де мінте маї фъръ ъмпіедекаре, ші асупра челор че се-атінг де ачесте доъ ълеснірї сѫфлетещї ноі аплекъм сѫфлетъл копіілор ноштрі. Фаџа пъмънтълуї есте о ікоанъ, історіа оаменілор ші а натърей сънт ун шър де ікоане лесне де ъкіпуіпът, партѣ чѣ фізікъ а лімбілор аре нумаї ніще сунете, партѣ чѣ десімцїт а матіматічі се-алкътуещe де ніще лінії, тоате меџешугрілe пот а се-дескріе, пънъ ші ънсъшї реліџіа ші моралъл маї бине се-ънсъфлъ прін сімтімент де кът ар пътѣ а се-копріндe кѫ мінтѣ; ънтр'ун кувънт, тоате прічеперілe ноастре челе сімплe ші челе маї дінтжїѫ (прімітіве) не він прін сімцїрї, ші сімцїрілe прънчілор аѫ маї мълтъ фінецъ, маї мълтъ делікатецъ, маї мълтъ віоічюне де кът а ле унеї върстe маї матурe. Аша дар а да чіне ва копілъріъ съ ънцелѣгъ ші съ пътрънзъ ачелѣ че ну аѫ требуінцъ де комбі-

www.dacoromanica.ro

нарѣ дѫхѫлуї, ва съ зікъ а се-лѫа дупъ натѫръ, ші дупъ натѫръ ѧн тоатъ пѫтерѣ еї. Пе урмъ маі адъогъ къ ѧн ачѣстъ вѫрстъ сѫфлетул есте слобод де тоате гріжеле ші каутъ лукраре стѫнд фъръ требъ; къ ел ѧн ачѣстъ вѫрстъ есте лаком де кунощінце, ші фъръ нічї о преціnере, ші къ тоате васеле дін лъунтрѫ а ле ѧнцелецері ші а ле меморії (цінері де мінте) фііnд дешартe, поате чіне ва съ ашазе ѧн трѫнселе дупъ воѣ са ідеіле маї вѫртос кѫнд ѧн ачест мешешуг де а ле фаче куноскуте ва урма рѫндул лор чел фіреск, ші ну се-ва гръві съ ле гръмъдѣскъ фъръ орѫндуялъ, ші кѫнд ле ва да пас а се ашъза фіеще каре ла локул съў.

Ѧнцелег, зісе Амеліа, ѧнсъ мъ ѧнгріжъск къ ачѣста чере о бъгаре де сѣмъ фоарте маре. Ачѣстъ бъгаре де сѣмъ, ръспунсе Доамна де Лісве ну аре нічї о гревтате ші ну адуче нічї о остенѣлъ; къчї есте дестул съ тръіаскъ чіне ва ку копіі съї, съї аїбъ тот д'уна ѧнаінтѣ окілор, съї обічнуіаскъ а ѧнтреба, а черчета ші а се-сокоті асупра лукрурілор; съ ле ажуте ка ку ѧнчетул съ'шї десволтезе ідеіле лор; съ нуї ѧмпінгъ нічї о датъ ку ун тон ръстіт ші деспрецуітор: къчї аспрімѣ каре есте буnъ ну маї ка съ ѧндрептезе чіне ва ръул, маї нічї о датъ ну аре лок прінтрѫнса съ арате бінеле ші съ о ѧнтребуінцезе пе тот мінутул ѧн едукаціе, ші дака врем ка натура съ ну ія нічї ун фел де уржтъ порніре, прін урмаре ну

www.dacoromanica.ro

требуе нічі съ о стріморъм. Ну мъ арът оаре фъръ мъсуръ ынтру черерілe мелe, зісе Амеліа, мъртурісиндуъ'ці дорінца къ а'ші воі съ фіу де фацъ ла уна дін лецііле Дъмітале? Доамна де Лісбе кемъ пе копіі съі каре тоці ла ун лок се-афла ынделетнічіндусе ынтр'ун колц ал салонулуі. Еі нумаі де кът алергаръ ын брацеле маічі лор ку о букуріе фоарте невіноватъ; каре пе Амеліа о мішкъ пжнъ ын сufлет. Копіі меі ле зісе мума лор, Доамна а біне воіт ка съ въ аскултe де ачеа че ці ці. Гътіцівъ съ ръспундеці ла ынтребъріле че въ вом фаче.

Амеліа ръмасе ын мірарe де оржндуiала ші де лъмурірe кунощінцілор че добжндісе ачещі копіі; дар маі мулт де кът тоате ръмасе ынкжнтатъ де мулцумірe ла граціа ші смерeніа ку каре еі ръспундe, де ын целецерe ші ынвоірe че era ынтре джнші, ші де ынтречерe че авe фіещe каре а ръспунде, ынсъ пе ржнд унул дупъ алтул.

Тот гжндул ші дорінца Амеліеі era съ інтересезе пе Мелідор ла ачeстъ прівірe, ші ел фу мішкат пжнъ ла лакръмі. О кът ещі де норочіт, зічe ел нeынчетат Домнулуі Лісбе, кът ещі де ферічіт а авe ачест фел де копіі! ачeста есте чe маі маре букуріе!

Амеліа кжнд ліші луъ зіоа бунъ дела вечіні съі, ле черу прієтешугул лор; ымбръцішe ші сърутъ де міі де орі пе копіі лор; ші ці ругъ ка съ ну ле парь ръу

www.dacoromanica.ro

кѫнд ва вадѣ къ вінє ші алтъ дать алуа повацъ дупъ амвъцътуріле лор.

Чє поатє съ фіє маї врѣднік дє мірарє ші маї сімплу дє кѫт ачѣста? Зічѣ єа пє друм луї Мелідор. Есте ку путінцъ ка о мулцумірє аша дє куратъ съ фіє атѫт дє пуцін куноскутъ? Ші ачѣ чє есте маї фірєск съ фіє атѫта дє рар ан луме? Оамєні аў копіі, ші лі сє-уръск, ші 'шї каутъ аірѣ пєтрєчерѣ кѫнд арє ан каса лор ачєст фєл дє сімцітоарє мулцумірї, ші ніцє даторіі дє о бъгарє дє сѣмъ атѫта дє маре! Аша есте, зісє Мелідор ансъ ну сѫнт ші тоцї копіі асфєл дє вінє нъскуцї. Ші чінє нѣ а спус ноъ, адъогъ Амеліа ку грабъ, къ Думнєзеў деосєбєціє пє оамєнї ші ну нѣ а арътат ші ноъ ачѣстъ бунъ воінцъ. Тачї, прієтєнуа меў, ачєстѣ сѫнт ворбє а лє лумеї; ка съ скапє дє ампутъріле чє лі сє-кувін, еї арункъ вїна пє натуръ. Прѣ дес оамєні о дефаїмъ ка съ сєандрєптезє пє сінє; дар ка съ аїбъ дрептуа а кредє къ ну арє андрептарє, трєбує тоатє ка съ лє антрєбуінцезє спрє а о андрепта. Ноі ну сѫнтєм нічї нєрозї нічї анръутъціцї, ші копіі ноштрі трєбує съ фіє тот аша. Съ тръім ку еї ші пєнтру єї, ші цї фъгъдуєск къ нє вор сємъна.

Домнуле зісє єа сѣра амвъцъторулуї, Думнѣта дє ачі анаінтє вєї авѣ доі товарошї. Ноі ам анчєпут а сімці ші маї мулт плъчерѣ дє а нє врєціє копіі

www.dacoromanica.ro

ші ънчепъ аї дескріе ачеѣ че възъсе ші аъзісе ла вечіні лор, арътънъдъї къ ші еї вор съ ърмезе тот ачел планъ. Д. Т. Домнъле веї ъва ън партѣ Д. Тале а ї ъмвъца лімбіле; Мелідор ва ънчепе а се-ънделетнічі спре ъмвъцътъра мещешъгъріlор ші а натъреї ка съ поатъ вені ън старе а ле да сінгър леціїле; еъ пенръ міне ъмї опреск ачеѣ че есте маї лесне, адікъ обічеюъріле ші лъкръріле че прівеск асъпра сімтіментълъї, ші нъдъждъеск къ ънтр'ън ан воъ вені ън старе съ мъ потрівеск ку Дъмнѣвоастръ. Акум ръмъне асъпра Дъмітале а не аръта міжлоачеле, ші а не повъцъї дін пае ън пас ъмвъцътъріле ноастре асъпра ънъї планъ кът се-поате маї ънлесніторъ.

Ъмвъцъторъл ръмасе пліне де мълцъмире ші лъудъ ачѣстъ рънвнъ. Аша фіеще каре дінтрънші лъ асъпръ'шї а ъмпіні а са даторіе ку о къдърь каре ку кът мерцѣ, ку атъта се-ъндоіа ън лок де а се ъмпъціна.

Мелідор ън врем ѣ са де одіхнъ акъма нъмаї афла ачѣ ърънчънне ка маї наінте, чі і се-пърѣ къ врем ѣ сбоарь ку о репезечъне неспъсъ. Зілеле і се-пърѣ къ нъ сънт ъндестъл де лънцї ка съї ажънгъ атът ънтрь ънделетнічіріле агрікълътърі (лъкрърї пъмънтълъї) кът ші ънтрь ъмвъцътъра че ші фъчѣ ън кабінетъл съъ. Амеліа ші еа асеменѣ ера ъмпърцітъ ънтре економіа ші гріжеле касеї ші ънтре ъмвъцъ-

www.dacoromanica.ro

тѫра копіілор съї. Натѫра пє дє алта ажѫта спрє ѧмпліністрѣ гѫндѫрілор еї; къчї копіі еї сіліторї ші супшї, орї дѫпъ піада пърінділор лор саѫ прінтр'о ѧнтрєчєрє дєла ѫнѫл ла алтѫл, ѧшї фъкѫръ ѫн жок дін мічєлє лор остєнєлї.

Ачѣстъ ісправъ кѫ тоатє къ ера мѫлцѫмітоарє пєнтрѫ ініма ѫнєї мѫмї бѫнє, ѧнсъ цінта са нѫ ера нѫмаї пєнтрѫ крєщєрѣ копіілор съї; єа воіа съ асігѫрєзє ѧн Мєлідор ачєл ісвор нєѫмпѫцінат ѧмпротіва ѫржчіѫнєї сінгѫръцъцї ші а апльєкърі кътрє дєсфътърї. Акѫм сѫнт ліністіть зічѣ єа ѧн сфършіт, кѫндъ възѫ ѧнтрѫнсѫл ѫн гѫст хотърѫт ші нєстрѫмѫтат пєнтрѫ ѧмвъцътѫръ. Мѫлцѫмірѣ кѫ карє акѫм пєтрєчє бърбатѫл мєѫ сє-добѫндєщє кѫ пѫцінъ кєлтѫіалъ, прєтѫтіндєнѣ о поатє афла чінєва, нічї о датъ нѫ остєнєщє пє ом, ші кѫ дѫнса єстє сінгѫр чінєва къ нѫ ва фі нічї о датъ сіліт а і сє-ѫрѫ кѫ сінє.

Мєлідор вєніт ѧнтрѫ сінє, ѧн лок дє а сє-рѫшіна а мъртърісі къ ера датор ачѣстъ ѧндрєптарє ла фємєѣ са, дін потрівъ ел съ фълѣ а повєсті тоатє кѫтє єа а фъкѫт ка съ'л ѧнтоаркъ дєла ръзъчірѣ лѫї; ел нѫ ѧнчєта а лъѫда ѧндръснѣла, іскѫсінца, ѧнцєлєцєрѣ, бѫндєцѣ ші статорнічіа чє ѧнтрєбѫінцасє єа спрє ачѣста: ші тоатъ лѫмѣ зічѣ аѫзіндѫ'л: ѧатъ о фємєє кѫм сѫнт прѣ пѫцінє.

Сфършіт

www.dacoromanica.ro

ГРЕШАЛЕ
Ла Бърбаты челбун.

Фаца	Рында	ын лок де	чітеще
6.	21	семене	семене
9.	26	соціетоате	соціетате
10	9.	ріжітоаре	ынріжітоаре
11	14	прімеждіос	прімеждіоасе
14	26	посоморжмъ	посоморжтъ
10 -	14 -	і -	еї
29	26	чінї •	нічї
23	22	нінї	нічї
25	2	негреші	негрешіт
27	7	ын ръў	ын рже
31	1	ведѣм	ведем
31	12	пасулуї	насулуї
32	4	неморочіт	ера
38	14	ынкредінцат	ынкредінцатъ
45	1	ынаінчѣ	ынаінтѣ

www.dacoromanica.ro

Ла Фемеѣ кум сѫнт прѣпуцінє

2	5	Домнітоарє	домнітоарє
5	22	фъръ ну а сє-арѣта	фъръ а ну сє-арѣта
7	5	чіл	чєл
10	12	Дѫміталє	ал Дѫміталє
15	10	Мєлідро	Мєлідор
15	24	ѧмлєснєск	ѧнлєснєск
20	3	ачєст фєл амъцірї	ачєст фєл дє амъцірї
21	12	трѫнрсѫл	трѫнсѫл
21	31	лѫ	лѫъ
29	17	мѫлцумє	мѫлцумєщє

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro